

Nr 265.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående uppförande av beskickningshus i Canberra; given Stockholms slott den 9 maj 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 maj 1947.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet.

När Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag framlade förslag om upprättande den 1 juli 1947 av svensk beskickning i Australiska Statsförbundets huvudstad, framhölls bl. a., att det med hänsyn

till rådande svårigheter att i Canberra hyra lämpliga lokaler för kansli och bostad åt sändebudet torde bliva nödvändigt att därstädes uppföra en svenska statens fastighet med utrymmen såväl för beskickningens kansli som för bostäder åt sändebudet och, därest så befinner sig erforderligt, personalen i övrigt. I nämnda proposition meddelades därjämte, att fastighetsfrågan torde, för den händelse framställningen om en sändebudsbefattning bifölles, senare böra underställas riksdagen.

Genom beslut den 11 sistlidne mars har riksdagen medgivit, att generalkonsulatet i Sydney ändras till beskickning med placering i Canberra ävensom beslutit, att generalkonsulsbefattningen skall utbytas mot en sändebudsbefattning i samma lönegrad, B 2.

I anslutning till förslagets framläggande ha sonderingar verkställts beträffande möjligheterna att förvärva för uppförande av ett beskickningshus erforderlig tomt. Därvid har utrönt, att en för ändamålet väl lämpad tomt, belägen i regeringskvarteret i Canberra, skulle, i enlighet med å orten gällande regler, kunna arrenderas för en tidrymd av 99 år. Tomten omfattar cirka 30 000 kvadratmeter. Efter kontraktstidens utgång och för den händelse nytt avtal icke dessförinnan träffats förbinder sig federalregeringen att inlösa å tomtområdet uppförda byggnader till då gällande marknadspriser.

Jämsides härmed ha preliminära ritningar och kostnadsförslag införskaffats för byggande av ett beskickningshus. Därvid har man tagit sikte på uppförande dels av en cirka 50 meter lång tvåvåningsbyggnad, inrymmande privatbostad åt sändebudet, väl tillgodosedda kanslilokaler ävensom fyra skilda bostäder för personalen i övrigt, dels ock en särskild mindre byggnad för bostad åt vaktmästare och för garage. Approximativt beräknades för ändamålet en kostnad av 700 000 kronor.

Efter anvisningar från kungl. byggnadsstyrelsen har den förberedande utredningen sedermera kompletterats genom medverkan av en av de ledande arkitektfirmorna i Sydney, varvid åsyftats rationaliseringar och i möjligaste mån begränsning av kostnaderna. Enligt arkitektfirmans utlåtande kan en lösning sökas efter trenne olika alternativ. Det billigaste alternativet vore att reducera bygget till att omfatta endast bostad för ministern jämte kanslilokaler, garage och vaktmästarebostad. Kostnaderna härför syntes kunna stanna vid belopp av cirka 510 000 kronor. Ett andra alternativ innebure sådana kostnadsbesparande inskränkningar i det ursprungliga förslaget, som kunde åvägabringas genom reducering av rummens storlek över lag. Den för detta alternativ angivna kostnaden uppginge i svenskt mynt till i runt tal 650 000 kronor. Enligt ett ytterligare alternativ kunde man tänka sig att slopa sådana kansli- och bostadsutrymmen, vilka icke omedelbart behövde tagas i bruk utan avsetts som allmän utrymmesreserv eller för sådan beskickningspersonal, som kunde förväntas anställas vid beskickningen först vid senare tidpunkt i samband med förutsatt utvidgning av verksamheten och därav nödvändiggjord arbetsförstärkning. Kostnaderna för sistnämnda alternativ beräknades till 620 000 kronor.

Enligt vad generalkonsuln i Sydney framhåller, bör man under inga om-

ständigheter frågå förslaget att inom beskickningshuset bereda bostäder jämväl åt personalen. Möjligheterna att ordna installering för personalen på annat sätt vore utomordentligt begränsade, och en rimlig lösning skulle i dylikt fall icke kunna ernås utan betydande extra utgifter i lönetillägg åt personalen i kompensation för de å orten uppdrivna hyreskostnaderna. Skillnaden i byggnadskostnaden mellan alternativ 2 och 1 utgjorde 140 000 kronor. Den årliga räntan å detta belopp skulle säkerligen betydligt understiga den ökade utgift, statsverket måste iklåda sig för den händelse bostäder icke ställdes till legationssekreterarens och den övriga personalens förfogande vid den förestående överflyttningen till Canberra. Av liknande skäl vore det säkerligen oklokt att för ernående av den relativt obetydliga besparingen enligt alternativ 3 beskära beskickningens utrymmesreserver.

Definitiva planritningar synas böra uppgöras först sedan riksdagen tagit ståndpunkt till förslaget om uppförande av ett beskickningshus. Till arkitektfirmans hittillsvarande planändringar har byggnadsstyrelsen emellertid i princip givit sin anslutning. Styrelsen förordar vissa ytterligare ändringar beträffande bl. a. fasaderna, som syntes böra erhålla en mera nationell karaktär, och förutsätter i övrigt, att en noggrannare detaljgranskning bör anstå, tills ett fullständigt och definitivt förslag föreligger.

Byggnadsstyrelsen har intet att erinra mot arkitektfirmans kostnadsberäkning, enligt vilken styrelsens tidigare kostnadsförslag å 700 000 kronor skulle kunna minskas till 650 000 kronor, d. v. s. alternativ 2.

Med hänsyn till svårigheterna att på annat sätt ordna tillfredsställande *Departements-* installering för beskickningen i Canberra är det ofrånkomligt att fullfölja *chefen.* planen på en svenska statens egen fastighet därstädes. Då inköp av lämplig fastighet för ändamålet icke torde kunna ifrågakomma, bör ett beskickningshus uppföras i enlighet med anvisning från byggnadsstyrelsen. Tomtfrågan synes, efter vad tidigare omnämnts, kunna få en mycket god lösning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om förhyrande av ifrågavarande tomt, varvid arrendekostnaden, omkring 700 kronor för år, bör belasta den under Statens allmänna fastighetsfond, Utrikesdepartementets delfond, uppförda delposten: Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden.

Det är angeläget, att bygget snarast kommer till stånd. Innan så skett, kan beskickningen icke träda i funktion i full utsträckning. Byggnadsarbetena beräknas taga ungefärligen ett år i anspråk. Därest de igångsättas inom den närmaste tiden, synes man kunna påräkna särskilt tillmötesgående från vederbörande myndigheter beträffande byggnadstillstånd o. d. Vidare undgår man den skärpta konkurrens i fråga om materielleveranser och arbetskraft, som måste förutses under följande år, då omfattande byggnadsplaner skola realiseras inom det snabbt växande stadsområdet.

Jag ansluter mig till generalkonsulns i Sydney av byggnadsstyrelsen biträdda förslag rörande det lämpligaste alternativet i fråga om byggnadens storlek. Starka skäl tala för att, om ett beskickningsbygge beslutas, utrym-

mena icke fastställas alltför snävt utan lämna möjlighet att vid behov framför allt något utvidga kansliutrymmena. På grund av de allmänna inställingsvärigheterna bör beskickningshuset inrymma privatbostäder jämväl åt andra tjänstemän än sändebudet. Mot de föreliggande kostnadsberäkningarna har jag ingen erinran. Ehuru kostnaden är betydande, torde tvivel icke råda om att byggnadsprojektets realiserande såtillvida blir ekonomiskt fördelaktigt, som statsverket, därest egen fastighet icke disponeras, skulle ha att bestrida kostnaderna för bostad åt sändebudet — som författningsenligt åtnjuter förmånen av fri bostad —, för kanslilokaler ävensom för de särskilda hyresbidrag, som förutses ofrånkomliga för personalen i övrigt. Enbart hyreskostnaden för bostad åt beskickningschefen, därest sådan över huvud skulle kunna anskaffas, beräknas till omkring 20 000 kronor för år. Fullt säkra kostnadsberäkningar för husbygget kunna under rådande förhållanden icke framläggas. Det synes dock vara anledning räkna med att totalutgiften skall, därest arbets- och prisförhållanden icke allvarligt förändras, stanna inom ramen för angivna belopp, kronor 650 000, vilket rymmer viss säkerhetsmarginal. Vid utarbetandet av de slutliga planritningarna genom byggnadsstyrelsens medverkan komma givetvis att prövas de ytterligare möjligheter att hålla nere kostnaderna, som må erbjuda sig genom leverans av materiel från Sverige o. dyl. eller genom rationaliseringsåtgärder i övrigt. Det torde bl. a. vara anledning överväga, huruvida icke svensk teknisk expertis bör medverka vid byggnadsarbetenas fullföljande.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1947/48 å kapitalbudgeten under Statens allmänna fastighetsfond: Utrikesdepartementets delfond till uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra anvisa ett investeringsanslag av kronor 650 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
O. G. Bjurström.